

Тема №2. (1.1.1)

Загальні принципи управління якістю. Теорія Всезагальногоуправління якістю (TQM).

Перший крок у
перетворюванні – це навчитися, як
змінювати
(Е. Демінг).

Об'єкти у галузі якості:

- діяльність чи процес;
- продукція;
- організація, система або окрема особа чи комбінація з них.

Процес - це сукупність взаємо-пов'язаних ресурсів і діяльність, яка перетворює вхідні елементи у вихідні.

Продукція - результат діяльності чи процесів;

Послуга - наслідок безпосередньої взаємодії між постачальником та споживачем і внутрішньої діяль-ності постачальника для задово-лення потреб споживача.

Основні групи факторів, які впливають на якість:

- **технічні** (конструкція, технологія виготовлення, засоби та методи обслуговування, "петля якості");
- **організаційні** (форми організації виробничих процесів та надання послуг, форми і методи контролю, зберігання, обслуговування);
- **економічні** (ціна, собівартість, рівень витрат та ін.);
- **суб'єктивні** (професійна підготовка, фізіологічні і емоційні особливості та інші людські фактори).

Всезагальне Управління Якістю (TQM) –

це принципово новий підхід до управління будь-якою організацією націленою на якість, заснований на участі всіх її членів (персоналу усіх підрозділів) і спрямований на досягнення довготривалого успіху, шляхом задоволення вимог споживача і вигоди, як для членів організації так і суспільства в цілому.

TQM дозволяє забезпечити якість продукту і його вартість, які вимагаються ринком.

. Історію створення Всезагального

3.3

управління якістю (TQM) складають чотири групи

навчань:

- науковий менеджмент (1900-1930 р. — Тейлор і ін.);*
- людські ресурси, біхевіористські (поведінкові) науки (1930-1960 р. Маслоу, Мак-Грегор і ін.)*
- системні підходи (1960-1970 р.р. – Берталанфі та ін.)*
- Всезагальне Управління Якістю (TQM) (1980-1990 р. – Демінг, Кросби, Джуран, Ісікава й ін.)*

ЯКІСТЮ -

14 постулатів Демінга

(Едвард Демінг "Якість, продуктивність, ентоспроможність", 1982)

- 1. Зробити постійною метою поліпшення якості продукції і послуг.** Поліпшення якості продукції і послуг повинне здійснюватися не епізодично, а безупинно і планомірно, стати однією з найважливіших задач виробника. При цьому необхідно забезпечити: раціональне розміщення ресурсів, задоволення довгострокових потреб, конкурентноздатність продукції, нарощування бізнесу, зайнятість і створення нових робочих місць.
- 2. Прийняти нову філософію. Не можна далі жити зі сформованою системою запізнень, відставань, помилок, дефектністю матеріалів і недосконалістю робочої сили.** Необхідно змінити стиль керування для зупинки триваючого спаду в економіці; постійно поліпшувати якість усіх систем, процесів, діяльності усередині компанії.

3 Припинити залежність від інспекції.

Для цього варто усунути масові інспекції як спосіб досягнення якості. Досягти цієї мети виробник може тільки за умови, якщо питання якості є для нього на першому місці і він має постійну інформацію про його рівень, застосовуючи статистичні методи контролю якості при виробництві і закупівлях.

4. Припинити практику контрактів на основі низьких цін.

Необхідно порівнювати якість з ціною (ціна не має значення, якщо не зіставляється з якістю продукції, що здобувається.); вибирати одного постачальника для постачань одного виду продукції; установлювати з постачальником довгострокові відносини на основі довіри; постаратися разом з постачальником знижувати загальні витрати.

- 5. Постійно поліпшувати систему.** Постійне і безупинне поліпшення системи планування, виробництва й обслуговування передбачає оперативне рішення виникаючих проблем, постійне поліпшення якості підвищення продуктивності. Результатом поліпшення системи має бути постійне зниження витрат на вихідні матеріали, проект і поліпшення застосовуваного устаткування, перепідготовку і навчання персоналу, контроль якості. Поліпшення системи передбачає прогрес в організації постійного спостереження за процесами безупинного виробництва з метою поліпшення роботи кожної ділянки.
- 6. Навчати на робочому місці.** Для введення навчання безпосередньо на робочому місці необхідно ввести сучасні методи підготовки і перепідготовки на робочих місцях для всіх, включаючи управлінський персонал. Особлива увага повинна бути приділена використанню можливостей кожного працівника.

7. Заснувати керівництво.

Мається на увазі установа інституту керівництва з метою надання допомоги персоналу в рішенні поставлених задач. Сьогодні найбільш важливою задачею керівника на будь-якому рівні є виявлення необхідної досконалості для підлеглого і надання допомоги в його досконалості для того, щоб він став лідером. Сприяти двосторонньому зв'язку між керівником і підлеглим для підвищення ефективності і продуктивності.

8. Викорінити страх. Працівник фірми не повинний боятися змін у його роботі, а прагнути до них.

9. Усунути бар'єри. Мається на увазі усунення бар'єрів між відділами і групами персоналу. Кадри, що працюють в області дослідження, проектування і виробництва, повинні сприйматися як єдина команда. Кожен працівник повинний думати і намагатися задовольнити на своєму робочому місці не тільки вимоги споживача продукції фірми, але і споживача результатів своєї роботи на даній фірмі. Тільки в цьому випадку вимога безупинного забезпечення якості процесу може виконуватися.

10. Уникати порожніх гасел. Не призивати до підвищення якості, не з огляду на способів його досягнення. Порожні гасла, як би привабливі вони не були, мають визначений ефект з плин короткого часу і потім забуваються. У той же час більшість дефектів і, як результат низьку якість, мають місце не тому, що службовець не хоче добре виконати роботу, а тому, що існуюча на фірмі система (зацікавленість, час виконання роботи, відповідальність і т.д.) не дозволяє йому виконати свою роботу якісно.

11. Виключити цифрові квоти для керування роботою.

Цифрові квоти характерні для відрядної роботи. У той же час норма на відрядну роботу встановлюється як середній час її виконання. Тому половина робітників її виконує швидко і потім відпочиває, з той час як інша половина буде запізнюватися з її виконанням і продовжувати працювати. Це не може створити нормальний клімат у колективі, і тому відрядна робота знижує продуктивність. Крім цього при відрядній роботі велика частина службовців зайнята вивченням конкретних операцій, вимірами часу її виконання, установленням норми (у цифрах) на відрядну роботу. Було б краще використовувати цю категорію людей на конкретній роботі в процесі виготовлення продукції, а процес перетворити таким чином, щоб відрядна система була замінена системою, що забезпечує ріст якості і продуктивності в колективі, що працює як єдина команда.

12. Дати можливість пишатися приналежністю до компанії.

Усунути бар'єри перед почуттям гордості за роботу. Дуже важко мати почуття гордості за свою роботу, якщо продукція, що випускається фірмою, не користується гарною репутацією, а працівник не може впливати на робочу ситуацію.

13. Заохочувати утворення і самовдосконалення. Просування по службовим сходам повинне визначатися рівнем знань.

14. Утягнути кожного в роботу з перетворення компанії.

Однією з головних умов успіху в процесі досягнення якості є переконаність керівництва компанії в необхідності цього. Воно повинне щодня брати участь у процесі підвищення якості і продуктивності. Вище керівництво повинне діяти, а не обмежуватися тільки підтримкою.

Базові концепції TQM

Нова парадигма (заснована на головній ролі споживача):

- процеси існують, щоб задовольняти потреби людей і суспільства;
- процеси корисні, якщо вони додають цінність для людей і суспільства;
- бажання і потреби різні в часі і просторі (для різних націй і культур);

(продовження)

3.5.

- процеси різні в різних культурах і в різних націй;
- потреби і процеси їхнього задоволення можуть бути змодельовані й простежені з використанням статистичного аналізу;
- краща модель процесу задоволення потреб суспільства повинна бути прийнята керівництвом за умови особистої участі кожного члена суспільства.

Принципи менеджменту якості – основа TQM

3.8.

Принцип менеджменту якості –

це всебічне і фундаментальне правило, або переконання, необхідне для керівництва і керування організацією і спрямоване на постійне поліпшення діяльності протягом тривалого періоду часу, за рахунок концентрації уваги на інтересах клієнта при обліку потреб всіх інших зацікавлених сторін.

Основні функції менеджменту якості.

Менеджмент якості може розглядатися на таких трьох ієрархічних рівнях:

А) на рівні організації, як цілісного об'єкту управління;

Б) на рівні підрозділів організації, як сукупність об'єктів управління, обумовлених структурою організації;

В) на рівні персоналу організації (з урахуванням належності до її підрозділів і без такого урахування), як сукупність об'єктів і суб'єктів управління.

(Менеджмент організації вирішує дві групи завдань:

завдання існування;

завдання розвитку.)

Ключовими елементами менеджменту якості на цих рівнях є:

- На рівні організації: наміри, напрями, цілі діяльності стосовно якості, офіційно сформульовані та задекларовані вищим керівництвом (вищою адміністрацією) організації;*
- На рівні підрозділів: завдання, ресурси, критерії оцінки діяльності щодо якості конкретної продукції;*
- На рівні персоналу: відповідальність, повноваження, відношення виконавців усіх рівнів з питань якості.*

Менеджмент організації - цілісний процес, в якому виділяють такі функції управління:

- *Стратегічне планування, вибір цілей і напрямків їх досягнення;*
- *Планування реалізації стратегій, розробка тактики, політики, процедур (методик), правил (інструкцій), розподіл ресурсів;*
- *Розподіл робіт, організація взаємодії, делегування повноважень і відповідальності;*
- *Побудова структури;*
- *Мотивація поведінки на робочому місці, стимулювання ефективності роботи;*
- *Контролювання, оцінювання, коригування дії, рішень, планів для досягнення успіху.*

Принципи менеджменту якості - основа TQM

3.8.

Принцип 1. Організація, орієнтована на клієнта

“Організації залежать від своїх клієнтів і тому повинні розуміти поточні і потенційні потреби клієнта, виконувати його вимоги і прагнути перевищити його очікування”.

Застосування цього принципу має на увазі наступні дії;

- *розуміння повного спектра потреб і чекань клієнта у відношенні продукту, постачання, ціни, і т.д.,*
- *забезпечення збалансованого підходу до потреб і чекань клієнта й інших зацікавлених сторін (власників, співробітників, постачальників, місцевої громадськості і суспільства в цілому),*
- *роз'яснення цих потреб і чекань в організації,*
- *оцінка задоволеності клієнта і вживання заходів за результатами,*
- *керування взаєминами з клієнтами.*

Принцип 2. Роль керівництва

“Керівники встановлюють єдність цілей і напрямку діяльності організації. Вони створюють і підтримують внутрішнє середовище, у якому персонал може бути цілком залученим у досягнення цілей організації”.

Застосування цього принципу має на увазі наступні дії:

-уміння прогнозувати ситуації і здійснювати керівництво, приймаючи до уваги

попередній досвід;

-розуміння і реагування на зміни у зовнішньому оточенні;

-прийняття до уваги потреб усіх зацікавлених сторін, включаючи клієнтів, власників, співробітників, постачальників, місцеву громадськість і суспільство в цілому;

- формування ясного бачення майбутнього організації; формування цінностей і етичних рольових моделей, прийнятих на всіх рівнях організації;

- створення атмосфери довіри; надання співробітникам необхідних ресурсів і волі дій, що, у той же час, має на увазі відповідальність і підзвітність;

- заохочення співробітників і визнання їхніх внесків у діяльність організації;

- пропагування відкритих і чесних взаємодій; - навчання співробітників;

- постановка досяжних цілей і задач; -застосування стратегії організації для досягнення цілей і задач.

3.8.

Принцип 3. Залучення персоналу

“ Персонал усіх рівнів - сутність діяльності організації, і його повна залученість дозволяє використовувати його можливості на благо організації”.

Застосування цього принципу має на увазі наступні дії з боку персоналу:

- прийняття відповідальності за визначене коло задач і рішення виникаючих при цьому проблем;
- активний пошук можливостей для поліпшень;
- активний пошук можливостей підвищення рівня компетентності, знань і досвіду;
- вільний обмін знаннями і досвідом усередині груп і команд;
- фокусування уваги на створенні вигідних для клієнта умов;
- творчий підхід до досягнення цілей організації і готовність до нововведень;
- прагнення до кращого представлення організації в очах клієнтів, місцевої громадськості і суспільства в цілому;
- одержання задоволення від роботи;
- ентузіазм у роботі і гордість за приналежність до даної організації;

Принцип 4. Процесо-орієнтований підхід

“Бажаний результат може бути досягнутий більш ефективно, коли ресурси, що залучаються, і здійснювані заходи керуються як процеси”.

Застосування цього принципу має на увазі наступні дії:

- визначення процесу, спрямованого на досягнення бажаного результату;
- визначення і вимір вхідних і вихідних даних процесу;
- визначення взаємозв'язку процесу з функціями організації;
- оцінка можливих ризиків, наслідків і впливу процесів на клієнтів, постачальників і інших зацікавлених сторін;
- ясне формулювання відповідальності, повноважень і звітності по керуванню процесом;
- -визначення зовнішніх і внутрішніх клієнтів, постачальників і інших зацікавлених сторін;
- -при проектуванні процесу особлива увага повинна приділятися крокам процесу, заходам, каналам комунікації, критеріям контролю, потребам у навчанні, устаткуванню, методам збору інформації, матеріалам і іншим ресурсам, що вимагаються для досягнення бажаного результату,

3.8. Принцип 5. Системний підхід до керування

“Визнання розуміння і керування системою взаємозалежних процесів для заданої мети підвищує ефективність діяльності організації”.

- **Застосування цього принципу має на увазі наступні дії:**
- формування системи через визначення або розробку процесів, що впливають на досягнення поставленої мети;
- структурування системи для найбільш ефективного досягнення цілей;
- розуміння взаємозалежності процесів у системі;
- безперервне поліпшення системи через вимір і оцінку;
- рішення проблеми ресурсів до початку дій;

Принцип 6. Безперервне поліпшення

“Безперервне поліпшення повинне бути постійною метою організації”.

Застосування цього принципу має на увазі наступні дії:

- установка на безперервне поліпшення продукції, процесів і систем для кожного члена організації;
- застосування концепцій базового поліпшення для поступового поліпшення і поліпшення-прориву;
- проведення періодичних оцінок на відповідність установленим критеріям для того, щоб визначити області, що вимагають поліпшення;
  - безперервне підвищення ефективності всіх процесів;
  - здійснення попереджувальних заходів;
- надання кожному членові організації необхідного навчання по методах і інструментах безперервного поліпшення, таким, як:
  - циклічна модель (PDCA): Планування - Виконання - Перевірка – Дія;
  - рішення проблем, реінжиніринг процесів, модернізація процесів, установлення критеріїв виміру і постановка цілей для того, щоб вести і відслідковувати поліпшення;

Принцип 7. Підхід до прийняття рішень на основі фактів
“Ефективні рішення базуються на аналізі даних і інформації”

Застосування цього принципу має на увазі наступні дії:

- вимір і збір даних і інформації для досягнення поставленої мети;
- забезпечення точності, вірогідності і доступу до даних і інформації;
- аналіз даних і інформації з використанням затверджених методів;
- розуміння важливості використання правильних статистичних технологій;
  - прийняття рішень і здійснення дій на збалансованій основі результатів логічного аналізу, досвіду й інтуїції;

Принцип 8. Взаємовигідні відносини з постачальниками

“Організація та її постачальники залежать один від одного, тому взаємовигідні відносини сприяють одержанню прибутку двома сторонами”.

Застосування цього принципу має на увазі наступні дії:

-визначення і вибір основних постачальників;

-установлення таких відносин з постачальником, при яких існує баланс короткострокових цілей і довгострокових планів для організації і суспільства в цілому ;

-створення ясної і відкритої комунікації;

-ініціювання спільної розробки і поліпшення продукції і процесів;

-спільне формування ясного розуміння потреб клієнта;

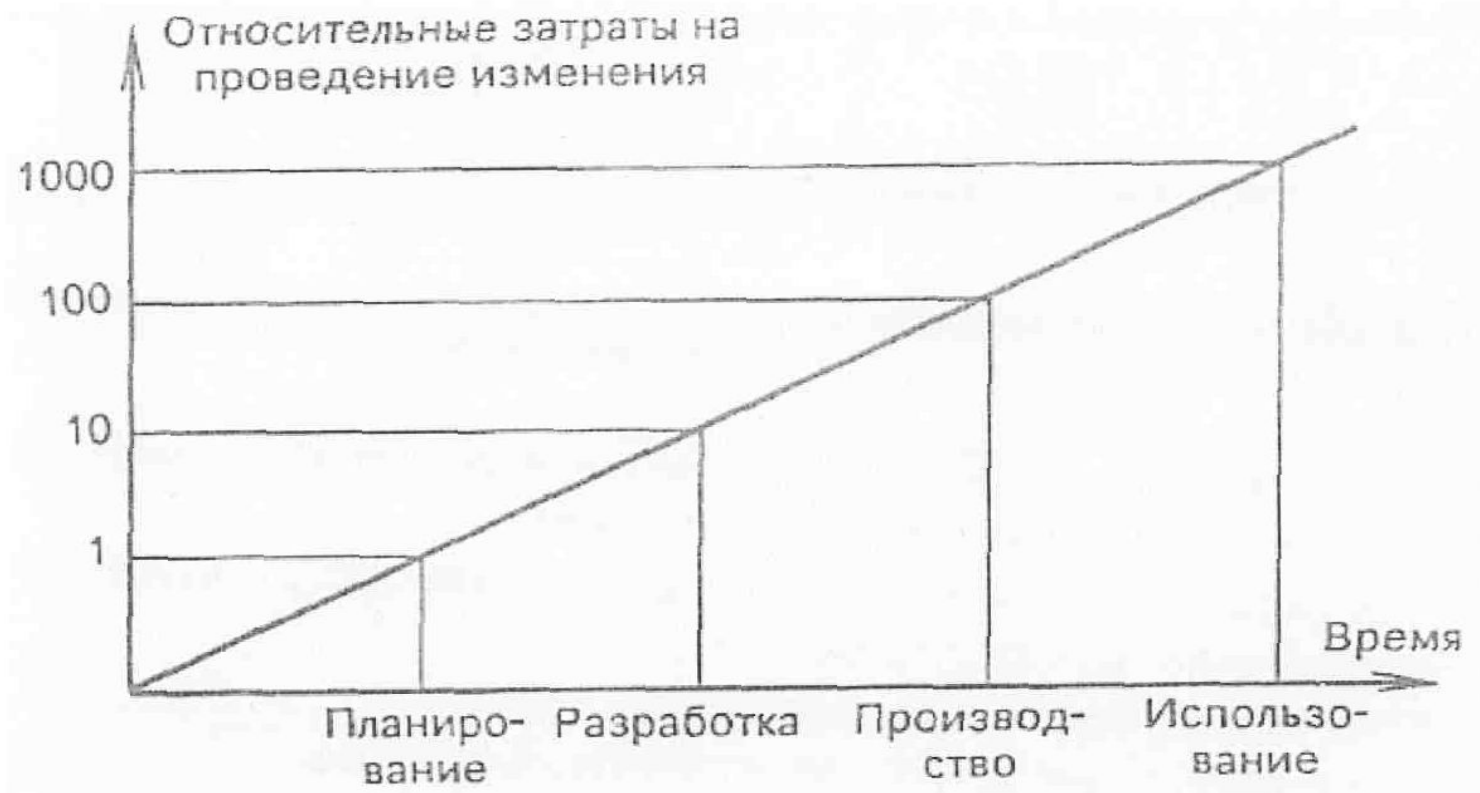
-обмін інформацією і планами на майбутнє;

-визнання поліпшень і досягнень постачальника;

Витрати на коригування й поліпшення продукту (з урахуванням вимог споживачів - принцип 1)

3.6.

Правило 10-кратных затрат

Внесения змін у виробництві продукції

3.7.

Количество вносимых изменений во времени американскими и японскими автомобильными компаниями

Процесо-орієнтований підхід (принцип 4) 3.9.

Процес (визначення TQM) – будь-яка організована діяльність, спланована генерувати попередньо встановлений для певного користувача вихід, забезпечивши при цьому необхідний вхід процесу.

Вихід процесу – результат перетворень:

- фізичне перетворення;
- перетворення місця розташування;
- перетворення угоди, договору, протоколу, ведення справи;
- інформаційне перетворення.

Види процесів:

3.10.

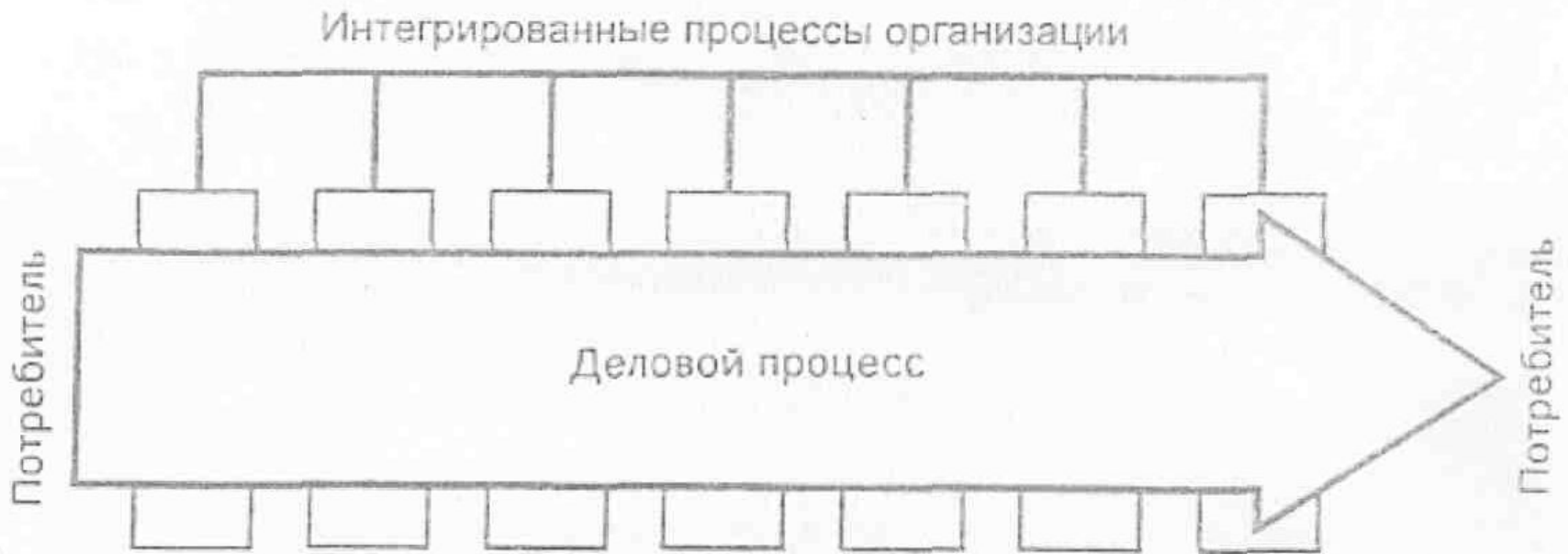
- Індивідуальний (виконується окремим індивідом);
- Функціональний (вертикальний) – діяльність компанії по вертикалі: відділ, підрозділ, компанія);
- Діловий (горизонтальний).

Види процесів:

3.10.

Схема проходження ділового(горизонтального) процесу в організації

Власник процесу:

3.11.

Кожен процес повинен мати свого власника.

Функціональний процес – керівник цеху.

Операція – токар.

Горизонтальний процес – власник всього процесу.

Ланки горизонтального процесу – власник ланки процесу.

Реалізація системного підходу до управління якістю (принцип 5) 3.4.

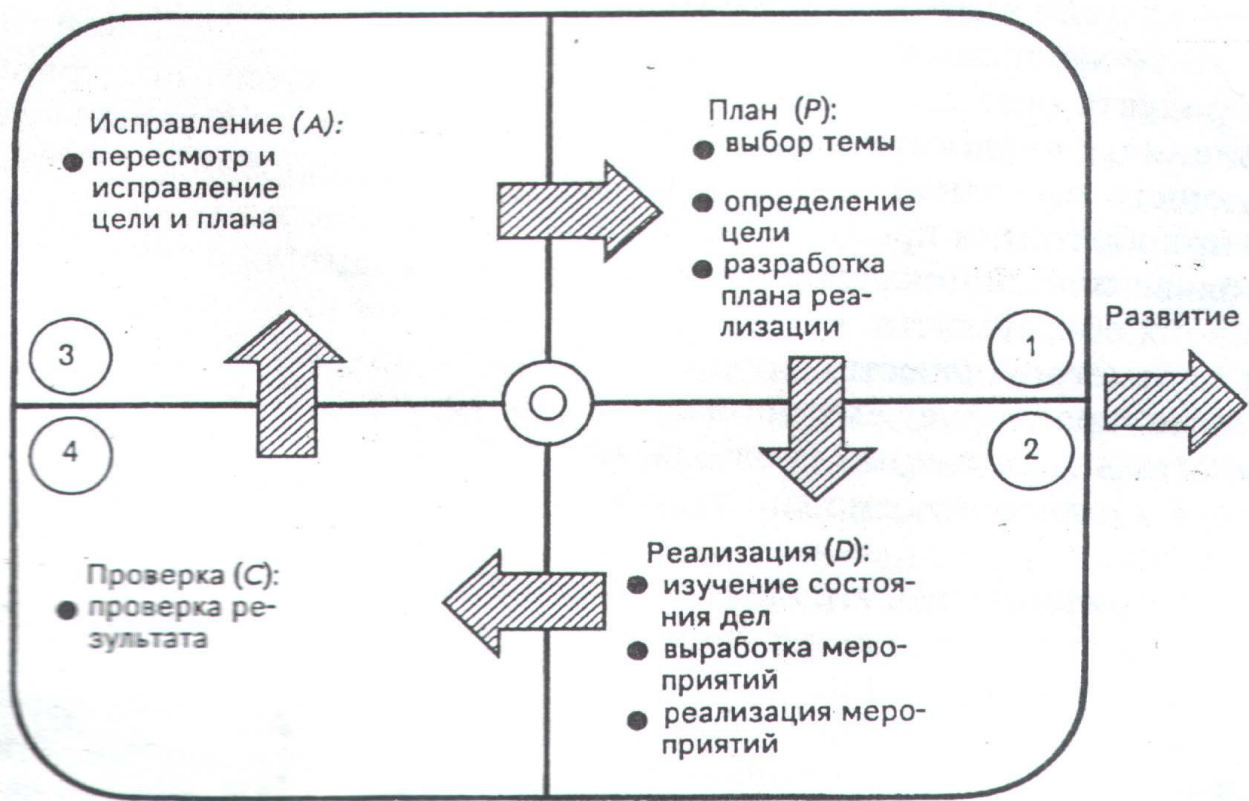

рис. 1.7 Последовательность этапов PDCA цикла (цикла Деминга)

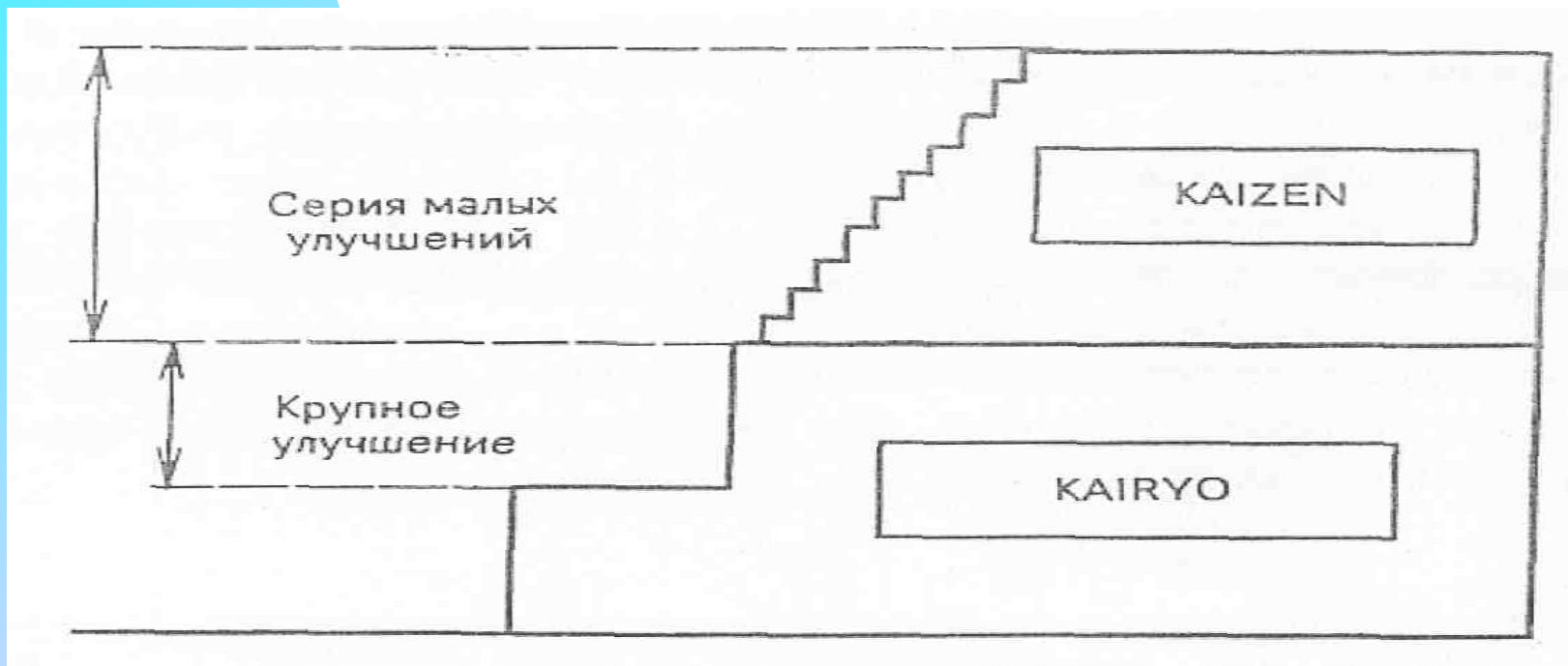
Неперервне (постійне) покращення (принцип 6)

3.12.

Два типи поліпшення якості:

- великі поліпшення;
- серія дрібних постійних поліпшень.

Система KEIZEN та KAIRYO

Статистичні методи(інструменти) для контролю та управління якістю 3.13.

